

Rijksoverheid

Dashboard aanpak COVID-19

18-4-2020

Dashboard COVID-19

Samenvatting – status 18 april

Maximaal controleren	
Capaciteiten toereikend?	Capaciteit is zorgelijk, maar voor de komende dagen toereikend.
Totaal aantal positief geteste mensen	31.589 (+1.140)
Totaal aantal IC-bedden	<i>Niet bekend</i>
IC-bedden niet bezet	<i>Niet bekend</i>
IC-bedden bezet coronapatiënten	1.235 (-23) (nb. 17 april)
Aantal personen overleden	3.601 (+142)
Beschikbaarheid zorgpersoneel	
Beschikbaarheid hulpmiddelen	
Testcapaciteit	

Zorg voor kwetsbare personen	
Beperken fysieke en sociale contacten	Ziekteverzuim hoog, maar daalt
Voldoende opvang kwetsbare personen	Groei besmettingen mogelijk door andere registratie
Adviseren maatregelen personeel en mensen buiten ziekenhuis	
Oproepen om naar elkaar om te zien, zeker naar kwetsbare mensen	

Continuïteit vitale processen en samenleving	
Status continuïteit vitale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.
Status continuïteit cruciale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.

Financieel/economisch	
Economische ontwikkeling algemeen	Krimp (7,5 % in 2020 volgens IMF). WW-uitkeringen gestegen: horeca en catering (+224%), uitzendbedrijven (+143%), cultuursector (+94%), onder jongeren van 15-25 jaar (+185%).
Uitvoering	Uitvoering recent gestart
Effecten maatregelen	

Caribische delen van het Koninkrijk	BES	CAS
Maximaal controleren		
Continuïteit vitale processen en samenleving		
Zorg voor kwetsbare personen		
Financieel/economisch		
Bijstandsverzoeken		

Maatschappelijke effecten	
Draagvlak voor aanpak/maatregelen	Risico op toenemend gevoel ongelijkheid t.a.v. financiële steun en beschermingsmiddelen. Zorgen over effectiviteit, betrouwbaarheid en anonimiteit apps.
Naleving	Aangescherpte maatregelen worden breed nageleefd; uitzondering vormen groepen jongeren. Ook tijdens Paasweekend werden maatregelen grotendeels opgevolgd.
Handhaafbaarheid	Aandacht voor groepen (jongeren) die maatregelen niet naleven. Door de langere duur van maatregelen kan, bij afname bereidheid tot opvolging, meer druk komen op handhaving.
Signalen van maatschappelijke onrust/openbare-ordeproblemen	Uit onderzoek van de AOB blijkt dat leraren zich grote zorgen maken over de veiligheid en gezondheid als de scholen weer open gaan. Ook aanhoudend tekort aan beschermingsmiddelen in frontline-beroepen leidt tot steeds meer kritiek.
Impact van maatregelen op de samenleving	Groeiend onbehagen over "nieuwe normaal" door negatieve economische en maatschappelijke context.
Neveneffecten van de maatregelen	Aanhoudende angst voor verdringing in de gezondheidszorg. Aantal zwartrijders in bussen en trams lijkt toegenomen.

Maximaal controleren

Cijfers	Do 9 apr	Vr 10 apr	Za 11 apr	Zo 12 apr	Ma 13 apr	Di 14 apr	Wo 15 apr	Do 16 apr	Vr 17 apr	Za 18 apr	Prognose	Toelichting
Capaciteiten toereikend?												NVIC geeft in de media aan dat de grens van IC-capaciteit rond de 2500 zit in verband met beschikbaarheid zorgpersoneel
Totaal aantal positief geteste mensen	21.762 +1.213	23.097 +1.335	24.413 +1.316	25,587 +1.174	26.551 +964	27.419 +868	28.153 +734)	29.214 +1.061	30.449 +1.235	31.589 +1.140		
Ziekenhuisopname	7.972 (237)	8.197 (+225)	8.386 (+189)	8.582 (+196)	8.729 (+147)	8.939 (+210)	9.127 (+188)	9.309 (+182)	9.465 (+156)	9.594 (+129)		
Totaal aantal IC-bedden	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	>2400 half april	
IC-bedden niet bezet	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend		
IC-bedden bezet coronapatiënten	1.417 (+9) (LCPS)	1.384 (-33) (LCPS)	1.391 (+7) (LCPS)	1.358 (-33) (LCPS)	1.338 (-20) (LCPS)	1.303 (-30) (LCPS)	1.279 (-24) (LCPS)	1.258 (-21) (LCPS)	1.235 (-23) (LCPS)		1800 eind april (spreiding 1100-2700)	
IC-bedden bezet overige patiënten											500	
Huidige IC-capaciteit											...	Capaciteit is zorgelijk, maar voor de komende dagen toereikend.
Aantal personen overleden	2.396 (+148)	2.511 (+115)	2.643 (+132)	2.737 (+94)	2.823 (+86)	2.945 (+122)	3.134 (+189)	3.315 (+181)	3.459 (+144)	3.601 (+142)		
Aantal coronapatiënten ontslagen												

Zorg voor kwetsbare personen Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten

	29 mrt	30 mrt	1 apr	3 apr	6 apr	8 apr	10 apr	14 apr	Duiding	Toelichting
Verpleeghuizen (verdenking) besmetting										
Verdenking van besmetting	668	1084	1447	1839	2079	2434	2498	3024	De cijfers uit de ECD's van 14 april laten opnieuw een groei zien van het aantal cliënten waarbij een besmetting is vastgesteld of waar sprake is van een verdenking. Verklaringen voor de groei zijn toename van gebruik van de registratie of een toename van het aantal besmettingen. Vanwege het testbeleid en de registratie effecten zijn de aantallen een onderschatting van de werkelijke aantallen. Verder blijkt uit de ECD's van leverancier YSIS (70.000 ECD's) dat er 629 mensen zijn overleden, waarvan er 387 waren getest en 242 werden verdacht. Het RIVM geeft aan dat het aantal bevestigde COVID-besmettingen in verpleeghuizen 4.092 bedraagt (peildatum 14 april). Daarnaast laten deze cijfers zien dat het aantal nieuwe verpleeghuislocaties met minimaal bevestigde besmetting daalt. Het aantal besmettingen op reeds besmette locaties lijkt echter wel toe te nemen. Woensdag 15 april wordt een overleg gepland met het RIVM en Verenso om de cijfers uit de verschillen registraties te verklaren.	Verloop aangesloten EPD's T/m 29 maart was de basis 73.000 cliënten. Met ingang van 31 maart ca. 100.000 cliënten. De verwachting is dat dit gaat toenemen omdat meer EPDs aansluiten. Het betreffen registraties in de EPD's van de Wiz (intramuraal en extramuraal).
Bevestigde besmettingen op basis van test	343	489	658	973	1211	1727	1975	2282		Alleen gebaseerd op registratie YSIS (circa 73.000 EPD's).
Aantal locaties met minimaal een bevestigde COVID-besmetting								900		
% locaties met minimaal een bevestigde COVID-besmetting								40%		

18-4-2020

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten

	29 mrt	30 mrt	1 apr	3 apr	6 apr	8 apr	10 apr	14 apr	Duiding	Toelichting
gehandicaptenzorg (verdenking) besmetting										
Verdenking van besmetting										
Bevestigde besmettingen op basis van test								654		
Waarvan als overleden geregistreerd								94		
Aantal locaties met minimaal bevestigde COVID-besmetting								287		
% locaties met minimaal een bevestigde COVID-besmetting								11%		

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 1: Beperken fysieke en sociale contacten – ontwikkeling ziektemeldingen

Ontwikkelingen ziektemeldingen	Week 9	Week 10	Week 11	Week 12	Week 13	Week 14	Duiding	Toelichting
Resultaten VVT							Week 14 laat zien dat het saldo van ziek- en betermeldingen negatief is, er zijn dus minder zieken. Dat geldt voor alle vier sectoren en voor alle regio's. Over de gehele periode van week 9 tot en met week 14 dan is het saldo nog steeds positief, wat duidt op een verhoogd ziekteverzuim. Echter, in de week 13 en 14 zien we wel een daling van het saldo. Het saldo voor de VVT bedraagt aan het eind van week 14 +1,92%, voor de GHZ +1,63%, voor de ZKH +1,22% en voor de GGZ +0,88%.	De gegevens in deze factsheet hebben betrekking hebben op circa 25% van de werknemers in de onderscheiden zorgbranches. Per branche worden de volgende gegevens gepresenteerd: • Ziektemeldingen per week: percentage werknemers dat zich die week ziek gemeld heeft (+teken); • Betermeldingen: percentage werknemers dat zich die week beter gemeld heeft (- teken); • Saldo Ziek en Beter: verschil tussen ziek- en betermeldingen (+ meer ziek, - minder ziek). Een saldo van +0,5 betekent niet dat het ziekteverzuimpercentage met precies 0,5 gestegen is. Wel betekent een positief saldo dat het ziekteverzuim in die periode is gestegen en een negatief saldo dat het ziekteverzuim is gedaald. De gegevens zijn per dag beschikbaar. Maar omdat er een duidelijk weekpatroon inzit (veruit de meeste meldingen aan het begin van de week en daarna sterk aflopend) worden de gegevens op weekbasis gepresenteerd. De oorspronkelijke cijfers van week 9 tot en met 12 zijn met de registratie van week 13 bijgesteld. Het aantal vrijwilligers is buiten de cijfers gelaten.
Ziektemeldingen	2,31%	2,97%	3,66%	3,94%	3,04%	2,23%		
Betermeldingen	-2,24%	-2,68%	-2,68%	-3,00%	-3,05%	-2,59%		
Saldo ziek en beter	0,07%	0,28%	0,99%	0,93%	-0,01%	-0,35%		
Resultaten GHZ								
Ziektemeldingen	2,15%	2,78%	3,68%	3,99%	2,51%	1,46%		
Betermeldingen	-2,04%	-2,51%	-2,65%	-2,74%	-2,90%	-2,10%		
Saldo ziek en beter	0,12%	0,26%	1,02%	1,25%	-0,39%	-0,64%		
Resultaten ZKH								
Ziektemeldingen	2,59%	3,20%	4,19%	3,89%	2,64%	1,72%		
Betermeldingen	-2,42%	-3,18%	-3,22%	-3,16%	-2,92%	-2,11%		
Saldo Ziek en Beter	0,17%	0,02%	0,97%	0,73%	-0,28%	-0,39%		
Resultaten GGZ								
Ziektemeldingen		3,44%	4,52%	3,87%	2,28%	1,40%		
Betermeldingen		-3,05%	-3,44%	-3,15%	-2,84%	-2,15%		
Saldo Ziek en Beter		0,39%	1,08%	0,72%	-0,56%	-0,75%		

18-4-2020

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 2: Zorgen voor voldoende opvang van kwetsbare personen

	20 mrt	23 mrt	25 mrt	27 mrt	28 mrt	29 mrt	30 mrt	1 apr	Toelichting
Capaciteit van niet-ziekenhuisbedden									
Totaal									Eerste cijfers worden in week 15 verwacht
Extra capaciteit te organiseren								PM	
Extra capaciteit gerealiseerd								PM	
Extra capaciteit in gebruik								PM	
Opvang kwetsbare kinderen									
Inzicht in het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling									Een inventarisatie (dd 30 maart) door het Landelijk Netwerk Veilig Thuis (LNVT) onder de 26 Veilig Thuis organisaties (VT's) laat zien dat er vooralsnog landelijk geen significante verhoging te zien is van adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis
Inzicht in het aantal gemeenten dat opvang geregeld heeft voor kwetsbare kinderen				PM	PM	PM	PM		

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 3: adviseren maatregelen voor personeel en mensen buiten het ziekenhuis

Stand 1 april 2020	Instructie PBM	Instructie tests	Vraag en aanbod in kaart brengen – op termijn
Algemeen			Richtlijnen en instructies zijn gereed.
Verpleeghuiszorg			
Gehandicaptenzorg			
Wijkverpleging/thuiszorg			
Jeugdzorg			
GGZ			
Overig			

Zorg voor kwetsbare personen

Actielijn 4: oproepen om naar elkaar om te zien, zeker naar kwetsbare mensen

Kwetsbare groepen	Standen
Dak- en thuislozen	Aanvullingen in week 15
Zelfstandig wonende gehandicapten	" " "
Mensen met psychische klachten	" " "
Mensen met geen of zeer laag inkomen	" " "
...	" " "

Continuïteit samenleving COVID-19 - Vitale en cruciale processen

Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces	Cruciaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Landelijk transport en distributie elektriciteit (A)			Plaats- en tijdsbepaling middels GNSS (B)			Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen (B)			Zorg, Jeugdhulp en (Maatschappelijke) Ondersteuning		
Regionale distributie elektriciteit (B)			Drinkwater-voorziening (A)			Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal (A)			Leraren en personeel benodigd op school		
Gasproductie, landelijk transport en distributie gas (A)			Keren en beheren waterkwaliteit (A)			Toonbankbetaalingsverkeer (B)			Openbaar vervoer		
Regionale distributie gas (B)			Vlucht- en vliegtuigafhandeling (B)			Massaal giraal betalingsverkeer (B)			Voedselketen		
Olievoorziening (A)			Scheepvaartafwikkeling (B)			Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken (B)			Transport van brandstoffen		
Internet en datadiensten (B)			Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur (B)			Effectenverkeer (B)			Inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater		
Internet-toegang en dataverkeer (B)			Vervoer over (hoofd)wegennet (B)			Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en c2000 (B)			Inzamelen, transporteren en verwerken van afvalstoffen		
Spraakdienst en SMS* (B)			Basisregistraties personen en organisaties (B)			Inzet politie (B)			Kinderopvang		
Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties) (B)			Elektronisch berichtenverkeer en informatieverstarring aan burgers (B)			Inzet defensie (B)			Media en communicatie		
						Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven (B)			Continuïteit hulpverleningsdiensten		
									Noodzakelijke overheidsprocessen		

18-4-2020

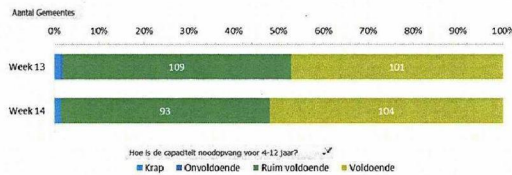

Continuïteit samenleving COVID-19 – Noodopvang onderwijsinstellingen

Aantal gemeenten met noodopvang

Capaciteit noodopvang 4-12 jaar

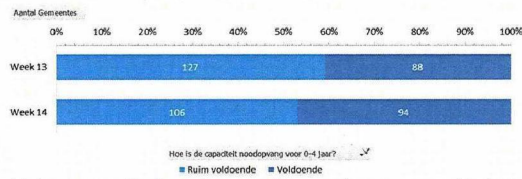

Is er ook vraag naar nacht- en weekendopvang?

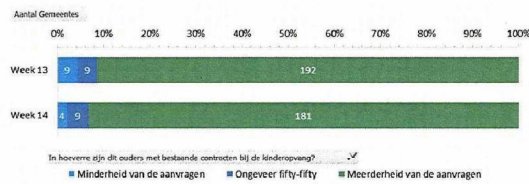

10-11-2020

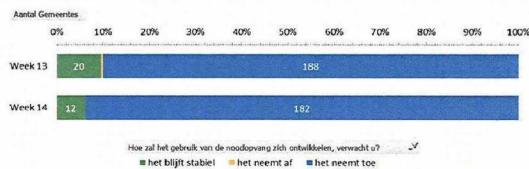
Capaciteit noodopvang voor 0-4 jaar

In hoeverre zijn dit ouders met bestaande contracten kinderopvang?

Hoe zal gebruik noodopvang zich ontwikkelen?

Sociaaleconomische monitoring

- Het loket voor de NOW is op maandag 6 april geopend. Het aantal binnengekomen aanvragen is elke dag gedaald.
- De stijging in het aantal WW-aanvragen lijkt af te zwakken. Het aantal nieuwe aanvragen ligt namelijk lager dan de vorige week. Echter, de huidige stand ligt nog steeds fors hoger dan de pre-corona cijfers.
- Het aantal WW-uitkeringen is met name gestegen in de horeca en catering (+224%), bij uitzendbedrijven (+143%), in de cultuursector (+94%) en onder jongeren van 15-25 jaar (+185%).
- Het aantal pintransacties, de elektriciteitsconsumptie en de productenvertrouwen liggen ook aanzienlijk lager. Ook het aantal uitschrijvingen uit de KvK ligt aanzienlijk hoger.
- Verder ligt het gebruik van de verschillende regelingen hoog.

Kengetallen - Economie

Indicatoren	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
AEX-index	460 (27 mrt) 629 (19 feb) 504 (7 april)	495 op 16 april	Na een dal van 404 punten lijkt de AEX wat te herstellen. De markt lijkt een recessie al wat te hebben ingeprijsd	
Producentenvertrouwen	3,7 (feb '20)	0,2 (mrt '20)	Zal verder wegzakken in april	Ongeveer 90% van de respondenten had al gereageerd op de enquête voordat de vergaande maatregelen tegen de verspreiding van COVID (12 maart) van kracht werden.
Faillissementen	271 (feb '20) 60 (W12) 44 (W13) 69 (W14, 30 mrt-5 apr)	86 (W14, 6-10 apr) 259 (afgelopen 4 weken)	Een stijging tov vorige week, maar niet uitzonderlijk hoog. Het is afwachten of deze trend doorzet. Oploop vermoedelijk later zichtbaar in cijfers	Van alle branches had de groothandel het grootste aantal faillissementen, namelijk 16.. Rechtbanken nemen enkel nog zelf aangevraagde faillissementen in behandeling; faillissementen kunnen hierdoor verborgen blijven.
Autoverkopen	116 dznd (2019K1)	103 dznd (2020K1)	Vooral 2020K2 zal een sterke daling tonen	Het aantal autoverkopen is ten opzichte van vorig jaar met 11% gedaald. Bron: BOVAG
Inschrijvingen en opheffingen Kamer van Koophandel	Week 6 maart: 6086 inschrijvingen 2763 opheffingen	Week 6 april: 4316 inschrijvingen 3092 opheffingen (lager dan vorige week)	Inschrijvingen gaan dalen	Het aantal inschrijvingen per week daalt en de opheffingen stijgen.
Betalingsverkeer: iDeal en pintransacties	105.000 (W11) 105.000 (W12) 80.000 (W13)	Aantal betalingen: 80.000 (W14, 30 mrt-5 apr)	Het wekelijkse aantal pintransacties is met 25% gedaald. De omzet via pinnen met 20%.	Het aandeel contactloos betalen is met 10% gestegen. Het aantal iDEAL-betalingen in webwinkels lag in W14 45% hoger dan in dezelfde periode vorig jaar, met een totale waarde van €1.3 miljard.
Elektriciteitsconsumptie		Het elektriciteitsverbruik is met omstreeks 20% gedaald tov de periode voor corona, en teruggevallen tot het niveau dat normaal in het weekend gebruikelijk is.		De afgelopen 3 weken is het vrij constant. Dat kan een indicatie zijn dat de economische activiteit vooraansnog niet verder daalt. Van de daling in het elektriciteitsverbruik is twee derde door de coronamaatregelen.
Nog geen export/importcijfers, daarom Purchasing Managers Index (PMI) van de belangrijkste handelspartners	In februari: - Eurozone: 51,6 - Duitsland: 50,7 - VK: 53,0 - Frankrijk: 51,9 - VS: 49,6	In maart: - Eurozone: 29,7 - Duitsland: 35,0 - VK: 37,1 - Frankrijk: 28,9 - VS: 40,9		De PMI meet de activiteiten van de inkoopmanagers en geldt als de eerste redelijk betrouwbare indicator voor de ontwikkeling van de economie. Een getal lager dan 50 duidt op krimp. Bron: markt

18-4-2020

13

Kengetallen - Economie

Zakelijke financiering (cijfers NvB)

Maatregelen	Aantal
Bereik gezamenlijke maatregel banken (tot 6 maanden en tot 2,5mln) uitstel aflossingen	>175.000 klanten
Aantal klanten dat tot nu toe uitstel van aflossing gekregen heeft	>70.000 klanten (90% aanvragen gehonoreerd)
Totaalbedrag tot nu toe uitgestelde aflossingen:	1,69 miljard euro (en oplopend)

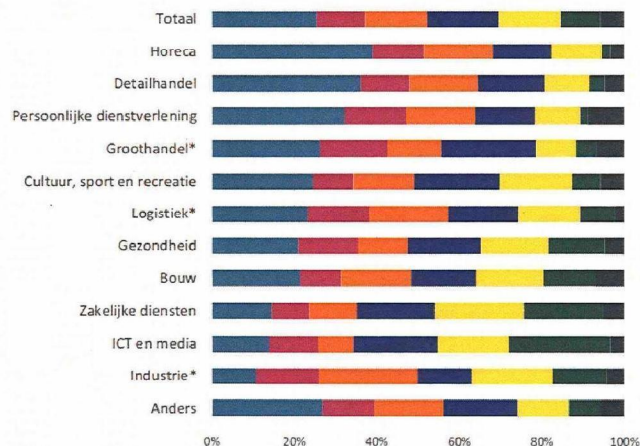

Uitgelicht - Economie

Flitspeiling KvK (gemeten vorige week)

Verwachte financiële moeilijkheden variëren per sector

Verwacht je (met jouw bedrijf) in financiële moeilijkheden te komen als gevolg van de coronacrisis?

Verwacht je (met jouw bedrijf) in financiële moeilijkheden te komen als gevolg van de coronacrisis?
Basis: alle deelnemers aan Flitspeiling 2 (n=3.379)

Top 5 - Belemmeringen of problemen als gevolg coronacrisis

Meerdere antwoorden mogelijk

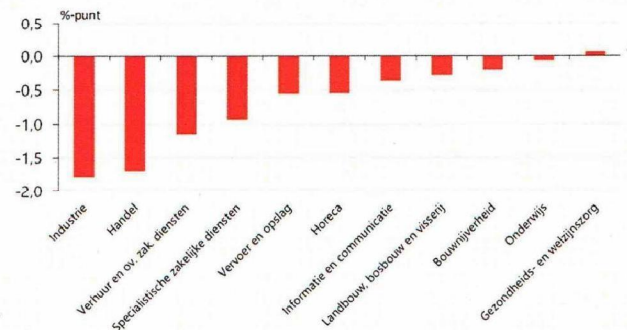

- Ik zit nu al in financiële moeilijkheden
- Ja, binnen 2 weken
- Ja, over 2 tot 4 weken
- Ja, over 1 tot 2 maanden
- Ja, over 2 maanden of later
- Nee, ik verwacht niet of nauwelijks financiële moeilijkheden
- Weet ik niet

Uitgelicht - Economie

Figuur 4: Bijdrage aan het effect van de coronacrisis op de Nederlandse economie

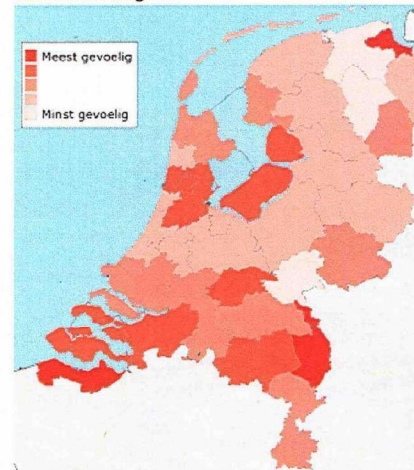
Bron: CBS

Rabobank heeft de economische gevoeligheid voor de coronacrisis, door het effect van de coronacrisis op sectoren te vergelijken met het aandeel van die sectoren in de economie. Relatief grote en relatief hard geraakte sectoren hebben daardoor een groter aandeel in het effect van de coronacrisis. Hoewel de horeca een grote klap krijgt, is het effect hiervan op de totale economie toch lager vanwege het geringe aandeel in de economie. **Per saldo zijn de sectoren die de grootste bijdrage hebben aan het effect op de economie de sectoren 'industrie', 'handel' en 'verhuur en overige zakelijke diensten'.**

Op basis van de sectorstructuur van verschillende regio's komt de Rabobank ook tot een regionaal beeld: **"Noord-Limburg, Zeeuws-Vlaanderen en Delfzijl en omgeving hebben de meest gevoelige economieën** voor de coronacrisis. In alle drie de regio's komt dat vooral door hun grote aandeel van de industrie. Ook Flevoland, Zuidwest-Gelderland en Groot-Amsterdam zijn erg gevoelig, vooral door de bijzonder grote handelssector. De minst gevoelige regio's hebben allemaal een grote zorgsector."

18-4-2020

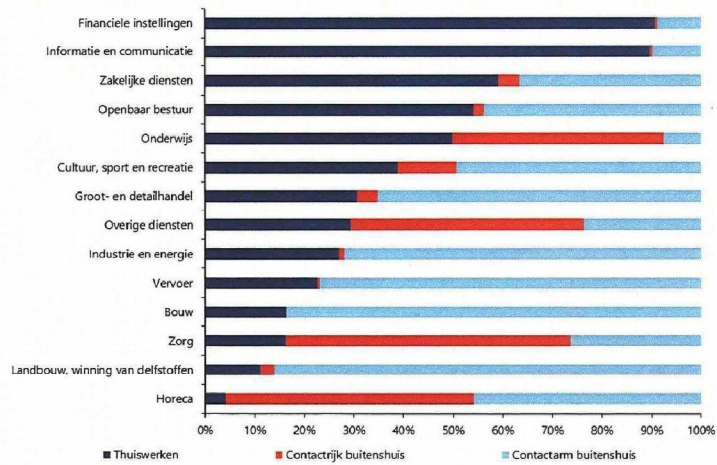
Figuur 5: Economische gevoeligheid voor de coronamaatregelen

Bron: RaboResearch

Uitgelicht - Economie

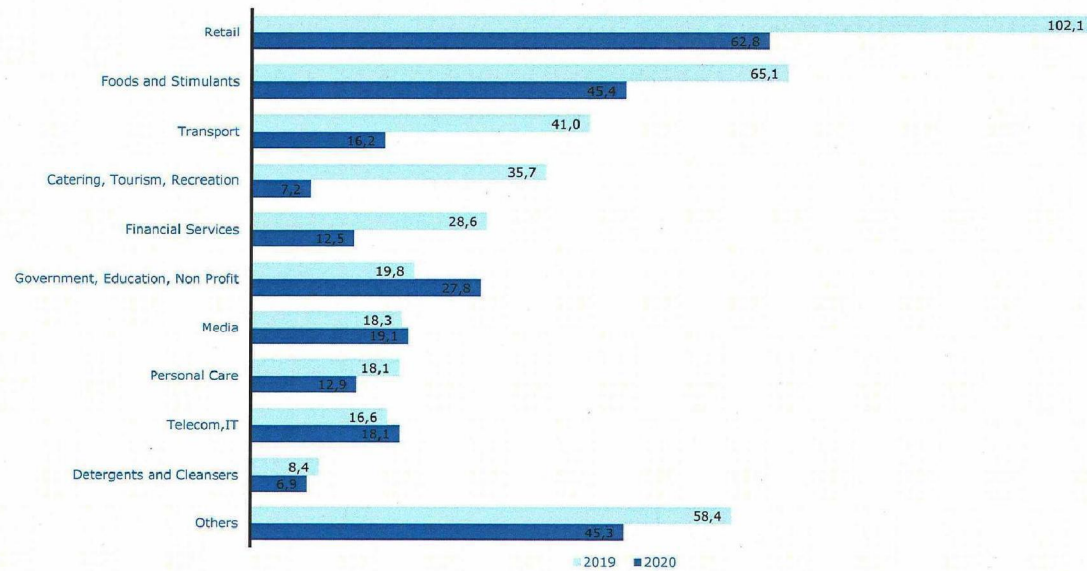
	Percentage banen	Percentage bruto toegevoegde waarde
Anderhalvemeter economie buitenshuiswerkend	46%	46%
Anderhalvemeter economie thuiswerkend	38%	43%
Totale anderhalvemeter economie	84%	89%

- Rabobank heeft een inschatting gemaakt van het aandeel van de banen in Nederland dat thuis of op minstens anderhalve meter afstand kan worden uitgeoefend.
- Bijna 90% van de economische activiteit in Nederland kan met ten minste anderhalve meter afstand tot anderen plaatsvinden, waarvan 43% punt geheel thuis.
- Voor de horeca, zorg en overige dienstverlening (zoals de kappersbranche) is dit problematisch.
- Het percentage banen is redelijk gelijk verdeeld over de veertig regio's. Er zijn wel verschillen binnen regio's. Vooral in de regio Amsterdam, Utrecht, Den Haag is een thuiswerkeconomie grotendeels mogelijk i.t.t. het zuidwesten en noordoosten van Nederland, waar minder kan worden thuisgewerkt.
- Er is geen rekening gehouden met het affect van de anderhalvemeter economie op de productiviteit.

Uitgelicht - Economie

Advertentieuitgaven (van Nielsen) in miljoenen euro's pre- en post-coronauitbraak

18-4-2020

Uitgelicht - Economie

Waar vinden meer of minder pinbetalingen plaats?

Vershil in aantal transacties op vrijdag 27 maart t.o.v. vergelijkbare dag in 2019

Soort pinlocatie	Vershil
Totaal alle locaties	-35%
Levensbehoeften	-11%
Supermarkten	-8%
Overige voedingswinkels (incl. tabakswinkels)	-14%
Welzijn (drogisterijen, apotheken, etc.)	-37%
Uiterlijk	-84%
Kleding, schoenen, accessoires, sieraden	-81%
Persoonlijke verzorging	-93%
Vrijetijd (spullen)	-30%
Speelgoedwinkels	-24%
Boeken & muziek	-23%
Sport- en fietsenwinkels	-47%
Elektronicawinkels	-19%
Doe-het-zelf (incl. interieur)	0%
Overige non-food winkels	-21%
Vrijetijd (locaties)	-82%
Cafés & restaurants	-79%
Overig (pretpark, bios, hotels, theater, sportclub, etc.)	-96%
Vervoer	-49%
Tankstations & parking	-42%
Openbaar vervoer	-83%

Bron: ING

pintransacties
nemen in twee
weken toe

Waar vinden meer of minder pinbetalingen plaats?

Vershil in aantal transacties in de week t/m vrijdag 10 april t.o.v. jaar eerder

Soort pinlocatie	Vershil*
Totaal alle locaties	-25%
Levensbehoeften	-3%
Supermarkten	-3%
Overige voedingswinkels (incl. tabakswinkels)	0%
Welzijn (drogisterijen, apotheken, etc.)	-39%
Uiterlijk	-73%
Kleding, schoenen, accessoires, sieraden	-67%
Persoonlijke verzorging	-90%
Vrijetijd (spullen)	-10%
Speelgoedwinkels	-4%
Boeken & muziek	+2%
Sport- en fietsenwinkels	-28%
Elektronicawinkels	-22%
Wonen	+37%
Bouwmarkten en tuincentra	+64%
Woon- en interieurwinkels	-42%
Overige non-food winkels	-12%
Vrijetijdsbesteding buitenshuis (locaties)	-73%
Cafés & restaurants	-69%
Overig (pretpark, bios, hotels, theater, sportclub, etc.)	-96%
Vervoer	-44%
Tankstations & parking	-36%
Openbaar vervoer	-82%

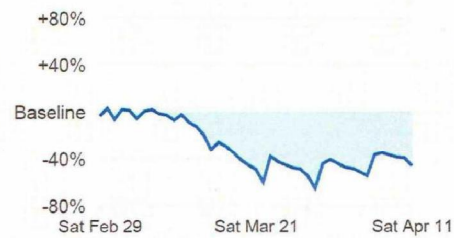
* Gecorrigeerd voor trend.
Bron: ING

Uitgelicht - Economie

Bewegingen op basis van locatiedata van google

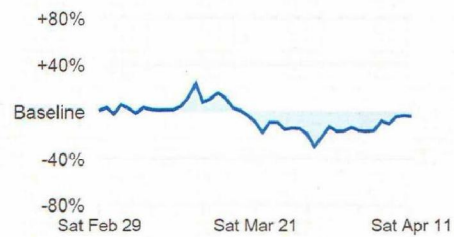
Retail en recreatie
(bijv. winkelcentra
en cafés)

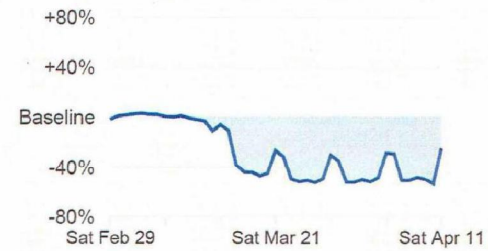
Plaatsen van
vervoer
(bijv stations)

Boodschappen en
drogisterij

Naar het werk

18-4-2020

Onderzoek - Economie

- Rabobank en ING verwachten in hun nieuwe ramingen stevige krimp van de Nederlandse economie. ING verwacht een krimp van 6 tot 8 procent als het virus snel onder controle komt. Rabobank verwacht in hun basisscenario (waarbij de corona-beperkende maatregelen tot 1 juni worden voortgezet) een krimp van 5%.
- Uit onderzoek van [Funda](#) blijkt dat een groeiende groep woningzoekers nog steeds gemotiveerd is om te kopen of verkopen t.o.v. het vorige onderzoek. [ABN AMRO](#) en de [Rabobank](#) verwachten wel een daling van de huizenprijzen en de transacties. Enige huizenprijsbeperkingen zijn in de huidige markt niet zeer onwenselijk, wel zorgt het voor een beperking van de binnenlandse consumptie beperken.
- Het [Nibud](#) onderzocht de inkomensterugval. Bijna 20% van de Nederlanders ervaarde in maart een inkomensterugval als gevolg van de coronacrisis. 21% verwacht die ook in april. Onder hen zijn met name jongeren, zelfstandigen en flexwerkers.
- Bijna 85% van door [ONL](#) ondervraagde ondernemers heeft liquiditeitsproblemen of verwacht die binnen enkele maanden.
- Het gebruik van het OV is met rond de 87% gedaald blijkt uit de dagelijkse cijfers van de OV-chipkaart ([TLS](#)).

Kengetallen - Arbeidsmarkt

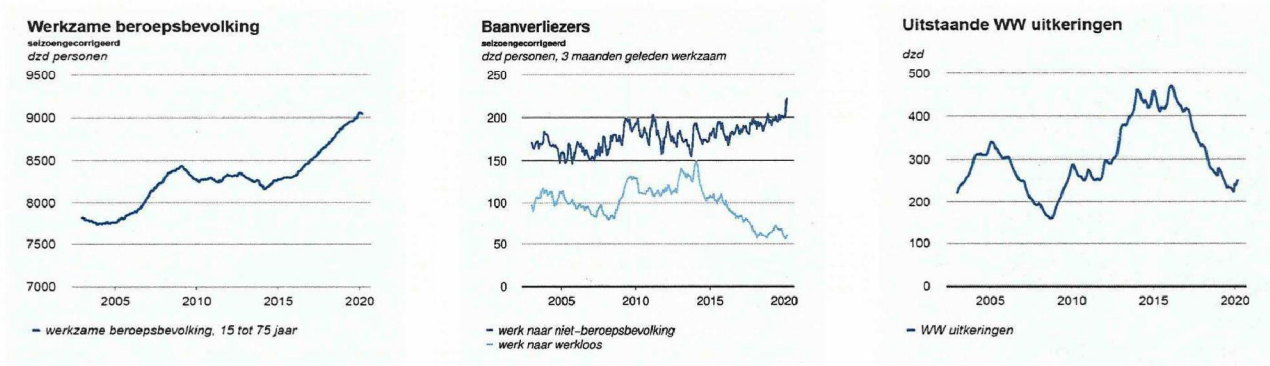
Indicatoren	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
Aantal werkenden	9.057 dznd (feb '20) 9.059 dznd (jan '20) 9.028 dznd (dec '19)	9.040 dznd (mrt '20)	Zal afnemen.	Het aantal werkenden is licht gedaald, omdat het aantal baanverliezers groter is dan het aantal baanvinders. Het is te verwachten dat het aantal baanverliezers verder gaat stijgen en dat het aantal baanvinders verder gaat dalen.
Aantal werklozen	274 dznd (feb '20) 284 dznd (jan '20) 302 dznd (dec '19)	273 dznd (mrt '20)	Zal toenemen, met name voor groepen met een flexcontract.	Het aantal werklozen is in maart opvallend genoeg gedaald. Een groot aantal baanverliezers wordt namelijk niet tot de werklozen gerekend, omdat zij niet beschikbaar of niet recentelijk gezocht hebben naar werk. De effecten van de coronacrisis op de werkloosheid zullen zich waarschijnlijk pas later tot uiting komen.
Aantal nieuwe aanvragen WW*	27.014 (W14) 29.258 (W13) 20.007 (W12) 6.419 (W11) 7.868 (W10) 11.028 (W9)	19.757 (W15, 6 - 12 apr)	Het is vooralsnog onduidelijk of de stijging doorzet.	Het aantal aanvragen WW steeg van W11 (9 - 15 mrt) op W12 (212%), en van W12 op W13 (46%). Daarna daalde de nieuwe ww-aanvragen. Van W13 op W14 bedroeg de daling 8% en van W14 op W15 bedroeg de daling 27%. Voor de ww-cijfers van maart is ook een sectoraal en een demografisch beeld beschikbaar. Grote stijgingen ten opzichte van februari waren te zien in de horeca en catering (+224%), bij uitzendbedrijven (+143%) en in de cultuursector (+94%). In dezelfde periode vorig jaar nam het aantal uitkeringen in deze sectoren juist af. Met name bij jongeren (15 - 25 jaar) steeg het aantal ww-uitkeringen. Van februari op maart steeg het aantal uitkeringen met 185%.
Aantal nieuwe meldingen ZW*	12.695 (W14) 13.319 (W13) 19.131 (W12) 11.871 (W11) 10.674 (W10) 13.574 (W9)	8.317 (W15, 6 - 12 apr)	Het is vooralsnog onduidelijk of er weer een piek in ZW-meldingen op gaat treden.	Het aantal meldingen ZW is na een stijging in W12 (16-22 mrt) weer op het gebruikelijke niveau.

* Dit zijn conceptcijfers. Gezien de snelheid van productie is het niet mogelijk een validatieslag te maken. De cijfers zijn evenwel goed bruikbaar om een trend op weekbasis te analyseren.

18-4-2020

Uitgelicht - Arbeidsmarkt

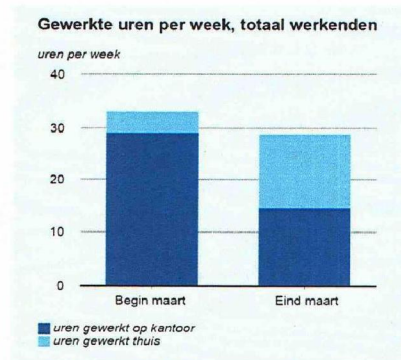
Niveau werkgelegenheid in personen licht afgenomen in maand maart, uitstroom begint toe te nemen

Bron: CBS en UWV.

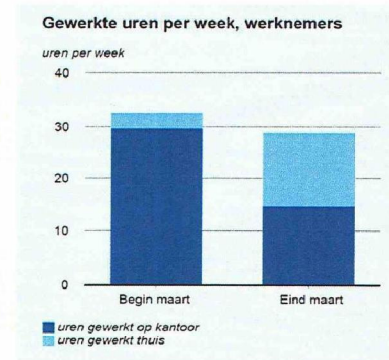

Uitgelicht - Arbeidsmarkt

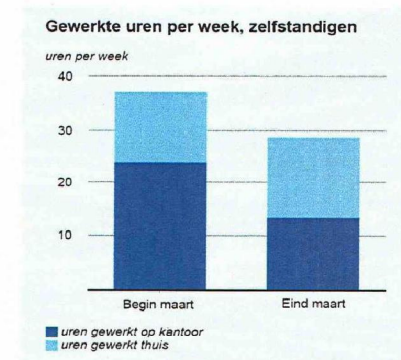
Werkenden: 33,1 naar 28,8 (-13%)

Werknemers: 32,5 naar 28,9 (-11%)

Zelfstandigen: 37,1 naar 28,7 (-23%)

Forse daling gewerkte uren na lockdown, vooral bij zelfstandigen.

Bron: [Von Gaudecker e.a. \(2020\)](#), LISS-panel, N=2.918.

Onderzoek - Arbeidsmarkt

- Voor flexwerkers wordt gevreesd dat zij hun baan verliezen. FNV schat in dat de banen van omstreeks 800 duizend flexwerkers in gevaar zijn. CNV becijfert dat de helft van de uitzendkrachten, circa 130 duizend, bijna geen werk of geen werk meer heeft.
- [NRC](#) peilde bij 32 gemeentes het aantal aanvragen bijstandsuitkering: bij de helft (stijging +50% of meer), bij 3 (geen stijging) en 6 (lichte stijging) in de afgelopen weken.
- [Motivaction](#) liet zien dat de baan zekerheid is afgenomen. 64% zegt zeker te zijn van zijn contract. Een week geleden was dat 72%.
- Het aantal vacatures op de website van monsterboard is in twee weken gedaald met ongeveer 22%, zo melden [Belfi en Borghans in de ESB](#). Dat is even fors als de daling in het eerste kwartaal van de kredietcrisis. Onderzoek van vacaturesite Indeed en van JobDiggers sluit hier op aan (daling van 23% t.o.v. vorig jaar), vooral in de horeca (-53%) en toerisme (-48%).
- FNV schat het aantal mensen dat niet veilig werkt (geen 1.5 meter afstand) — buiten de zorg — op een miljoen. VNO-NCW herkent het getal van een miljoen dat FNV noemt niet. CNV zegt ook dat ze overstelpt worden door meldingen van leden, vooral uit de groot- en detailhandel, de supermarkten en distributie, de industrie, nutsbedrijven, afvalverwerking en de zakelijke dienstverlening ([FD](#)).
- Het [ILO](#) heeft ingeschat dat het aantal wereldwijde werkuren in 2020K1 zal dalen met 6,7%. Dat is het equivalent van 195 miljoen FTE. Voor Europa wordt een grotere daling verwacht, namelijk van 7,8% (gelijk aan 12 miljoen FTE). De raming is sterk afhankelijk van de duur van de pandemie en de impact van maatregelen.

Kengetallen - Internationaal

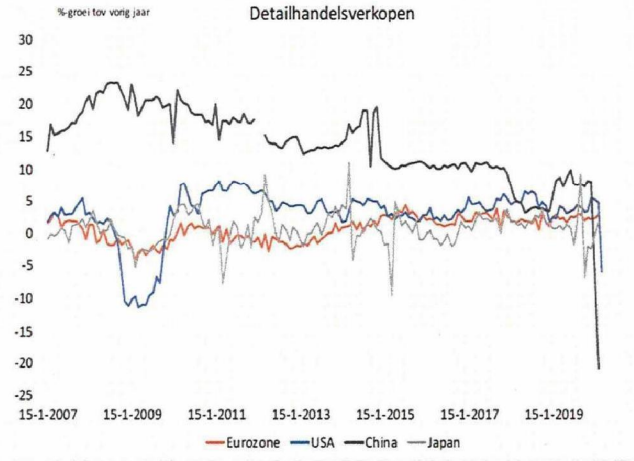
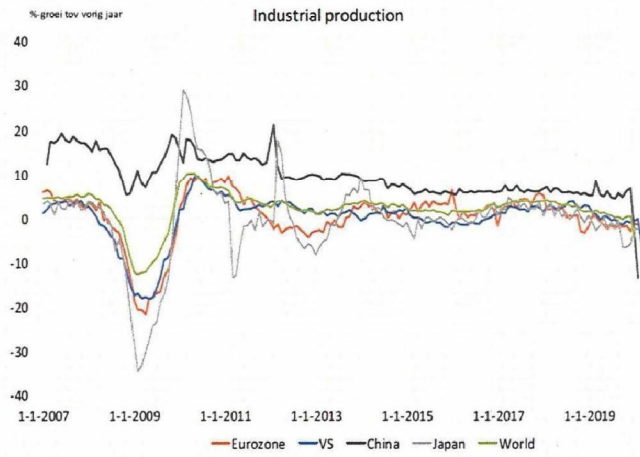
- Het aantal werkloosheidsaanvragen in de VS blijft hoog. Afgelopen week waren er weer 5,2 miljoen nieuwe aanvragen, waarmee het totaal van de afgelopen drie weken op ruim 22 miljoen komt. Hierdoor ligt de werkloosheid nu naar verwachting al op 13,5%.
- De industriële productie in de VS is met 5,5% afgenomen in maart vergeleken met een maand eerder (jaar op jaar is de krimp 6,4%). De omzet van de detailhandel lag 8,7% lager dan in februari (een daling van 6,2% jaar op jaar).
- Chinese bbp krimpt in het eerste kwartaal met 6,8% (j-o-j). COVID-19 maakt hiermee een einde aan een tijdperk van ononderbroken groei dat teruggaat tot eind jaren zeventig. Daarnaast daalde de industriële productie in het eerste kwartaal met 8,4%. Verder daalde de winkerverkoop in maart met 16,6% (j-o-j).

	BBP-groei in % jaar op jaar			Inflatie in % jaar op jaar				Werkloosheid als % beroepsbevolking ¹			Inkoopmanagerindex (PMI) > 50 duidt op groei		
	K3 2019	K4 2019	K1 2020	headline	kern			jan	feb	mrt	jan	feb	mrt
				mrt	jan	feb	mrt						
VS	↑ 2,1%	⇒ 2,1%	-	-	↑ 1,7%	↑ 1,8%	-	↑ 3,6%	↓ 3,5%	↑ 4,4%	↑ 53,3	↓ 49,6	↓ 40,9
China	↓ 6,0%	⇒ 6,0%	↓ -6,8%	-	↑ 1,5%	↓ 1,0%	-	-	-	-	↓ 51,9	↓ 27,5	↑ 46,7
Japan	↓ 0,1%	↓ -7,1%	-	-	↓ 0,8%	↓ 0,6%	-	↑ 2,3%	⇒ 2,3%	-	↑ 50,1	↓ 47,0	↓ 36,2
VK	⇒ 1,3%	↓ 1,1%	-	-	↑ 1,6%	↑ 1,7%	-	↑ 3,9%	-	-	↑ 53,3	↓ 53,0	↓ 36,0
Eurogebied	↑ 1,3%	↓ 1,0%	-	↓ 0,7%	↓ 1,1%	↑ 1,2%	↓ 1,0%	⇒ 7,4%	↓ 7,3%	-	↑ 51,3	↑ 51,6	↓ 29,7
Duitsland	↑ 0,6%	↓ 0,4%	-	↓ 1,3%	↓ 1,3%	↑ 1,4%	↓ 1,3%	⇒ 3,2%	⇒ 3,2%	-	↑ 51,2	↓ 50,7	↓ 35,0
Frankrijk	⇒ 1,5%	↓ 0,9%	-	↓ 0,7%	↓ 0,9%	↑ 1,2%	↓ 0,6%	⇒ 8,2%	↓ 8,1%	-	↓ 51,1	↑ 52,0	↓ 28,9
Italië	↑ 0,5%	↓ 0,1%	-	↓ 0,1%	↓ 0,5%	⇒ 0,5%	⇒ 0,5%	⇒ 9,8%	↓ 9,7%	-	↑ 50,4	↑ 50,7	↓ 20,2
Nederland	↑ 2,0%	↓ 1,6%	-	↓ 1,1%	↓ 2,0%	↑ 1,8%	⇒ 1,8%	↓ 3,0%	↓ 2,9%	⇒ 2,9%	-	-	-
Spanje	↓ 1,9%	↓ 1,8%	-	↓ 0,2%	⇒ 1,1%	↑ 1,3%	-	⇒ 13,7%	↓ 13,6%	-	↓ 51,5	↑ 51,8	↓ 26,7

18-4-2020

Uitgelicht - Internationaal

18-4-2020

Uitgelicht - Internationaal

Schematisch overzicht nationale maatregelen EU-27

Soort maatregel	EU LS die maatregel nemen	Achtergrond
Werktijdverkorting	NL, DUI, FRA, ITA, BEL, SPA, DK, ZWE, OOS, IER, LUX, VK, TSJ, HON	
Uitstel fiscale en sociale betalingen (uitstel belastingen en premies ter bevordering liquiditeit ondernemers)	NL, DUI, FRA, ITA, BEL, SPA, DK, OOS, TSJ, GRI, MAL, POL, POR, SLV, SLK, ZWE, EST, LET, LUX, VK, BUL, FIN, IER, LIT, ROE	VB: DUI ziet ook af van handhavingsmaatregelen en verzuimboetes en vergemakkelijkt aanpassen voorlopige belastingaanslagen
Garanties op bedrijfsleningen	Bijna alle EU LS	VB: DUI heeft via staatsbank KfW een operatie van 600 miljard aangekondigd ter garantie van leningen aan bedrijven en ongelimiteerde liquiditeitssteun
Inkomensondersteuning ZZP & MKB	NL, BEL, SPA, ITA, IER, FIN, MAL, POR, TSJ, VK, DK, DUI, FRA, ZWE, POL, LUX, SLV, SLK	POR - voor de werknemers die thuis moeten blijven voor de kinderen en niet kunnen telewerken.
Ondersteuning parttimers	ZWE, OOS	
Tegemoetkomingen Ziekteverzuim	IER, SPA, ZWE, DK, VK, EST, LET, SLV	EST - eerste 3 dagen SLV - alleen voor COVID-19 patienten
Fonds ter compensatie geannuleerde evenementen	DK, SPA, EST, ZWE	
Flexibiliteit in overheidscontracten	FRA, BEL	
Ondersteuning exportbedrijven	ITA, DK, FRA, ZWE, POL, VK, LUX	
Extra FDI screening	SPA, ITA	Door lage waardering bedrijven lopen zij kans ondergewaardeerd te worden en voor een spotprijs overgenomen te worden door buitenlandse investeerders
Exit-strategie omringende landen algemeen	BEL, DUI, FRA, ITA, VK, DK, LUX, OOS, SPA, ZWE, ZWI	Europese landen hebben vergelijkbare maatregelen genomen, maar er zijn verschillen (striktheid; afdwingbaarheid; looptijd). Voorlopig bieden de exitstrategieën een diffuus totaalbeeld. Afvlakken van besmettingen geldt doorgaans als voorwaarde voor afschaling en testen, apps en mondkapjes zijn middelen die bij een exitstrategie worden overwogen.

28

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

Maatregelen	Aantal	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid), totaal aantallen	88.000 aanvragen (W16, 13 - 19 apr) 81.500 aanvragen (W15, 6 - 12 apr)	De laatste stand van zaken: de eerste 78.000 aanvragen zijn goed voor een voorschot van 1,3 miljard euro en een totaalbedrag van 5 miljard euro.	De NOW-regeling is op maandag 6 april gestart. Het aantal aanvragen is vanaf de eerste dag over het algemeen gedaald. Van de 81.500 aanvragen in W15 werd het merendeel ingediend op 6 april (38.000), 7 april (18.500), 8 april (10.500) en 9 april (8.000). Sindsdien zijn er 13.000 aanvragen ingediend. Er zijn tot nu toe 4.000 afwijzingen. SZW werkt op dit moment aan een informatiestructuur tussen gemeenten en het Rijk. Gemeenten wordt gevraagd dagelijks te rapporteren over het aantal aanvragen voor de TOZO. De steekproef dekt 145 van de 154 bevroegde gemeenten. Daarmee dekt de steekproef 39% van de potentiële aanvragers (zelfstandigen die het urencriterium halen). Het aantal wekelijkse nieuwe aanvragen is relatief stabiel en bedraagt ongeveer 45 tot 50 duizend.
Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers), totaal aantallen	153.500 aanvragen (15 apr) 107.500 aanvragen (8 apr) 60.000 aanvragen (1 apr) 11.000 aanvragen (25 mrt)		De verwachting is dat dit aantal nog sterk zal gaan oplopen. De inschatting is dat mogelijk enkele honderdduizenden ondernemingen hiervan gebruik zullen maken. De eerste ondernemingen hebben zich "spontaan" gemeld, het merendeel zal uitstel vragen zodra ze de aanslagen van de Belastingdienst ontvangen hebben.
De mogelijkheden tot uitstel van belasting	30.000 ondernemingen (16 apr) 23.000 ondernemingen (9 apr)	Totaalbedrag: € 1 mrd (16 apr)	
Kinderopvang (1) Huidige situatie	Vraag: 80.000 kinderen in de (nood)opvang (week 14). Aanbod: Er zijn op dit moment voldoende pedagogisch medewerkers beschikbaar. Financiële houdbaarheid sector: Aantal opzeggingen - klein deel v.d. ouders - varieert van enkele opzeggingen tot 50% meer dan normaal - heeft contracten opgezegd. Niet betalende ouders: 1-5% niet-betalende ouders. Dit lijkt niet veel af te wijken van normale tijden.	Compensatie regeling eigen bijdragen kinderopvang: 175 milj.	Vraag: afgelopen weken sterk toegenomen, van 5-10 % in de eerste weken, naar nu 10-tot lokale uitschieters van 20%. Dit is gegeven de capaciteit nog realiseerbaar. De verwachting is dat dit percentage de komende weken nog wat zal stijgen. Knelpunt: (grote) uitbreiding van cruciale beroeplijst waardoor vraag drastisch toeneemt. Aanbod: waar locaties het vanwege de beperkte omvang niet redden, wordt onder regie van de gemeente opvang geclusterd. Ook de verwachte stijging lijkt met het huidige aanbod nog op te vangen. Knelpunten: Afname personele capaciteit door toename ziekteverzuim en/of toenemend aantal medewerkers wat weigert te werken. Financiële houdbaarheid sector: Op basis van input vanuit de branchepartijen kinderopvang en de Belastingdienst. Risicofactoren: kinderopvangorganisaties vallen om en aanbod wordt daarmee kleiner. Bij gedeeltelijke openstelling van de kinderopvang (buitenschoolse opvang) zal compensatie van de eigen bijdrage voor die periode niet langer uitvoerbaar zijn. Risico dat ouders hun kinderopvang dan opzeggen of de betaling storneren, wordt dan groter.

18-4-2020

Kinderopvang(2) bij (her)opening scholen en kinderopvang	Op het moment dat de scholen en kinderopvang weer opengaan komt er meer druk te staan op de het personeel in de kinderopvang, doordat PM-ers weer ingezet worden in de reguliere kinderopvang en daarnaast ook ingezet worden voor de noodopvang. Ook zal een deel van de PM-ers niet kunnen werken door ziekteverschijnselen. Daarom zijn er drie randvoorwaarden voor een groene indicator voor kinderopvang: - Scholen en kinderopvang gaan tegelijkertijd weer open. Omdat PM-ers zowel de reguliere opvang als de noodopvang moeten verzorgen, is het belangrijk dat schoolgaande kinderen niet ook een beroep moeten doen op de opvang gedurende schooltijden. De verwachting is dat dit lokaal tot onvoldoende aanbod zal leiden en dan bestaat het risico dat geen noodopvang aan ouders in cruciale beroepen kan worden geboden. NB Gedeeltelijke opening is voor kinderopvang lastig realiseerbaar, aangezien het een private markt betreft met private contracten tussen kinderopvangorganisaties en ouders. - Kinderopvang heeft drie weken de tijd om zich voor te bereiden op weer open gaan. Dan is er voldoende tijd om te inventariseren of er genoeg aanbod van noodopvang is en zo nee, kan er aanvullende noodopvang georganiseerd worden. - Communicatie over veiligheid van werken met kinderen is helder en eensluidend Zoals de afgelopen dagen in de media is gebleken maakt personeel van scholen en kinderopvang zich zorgen over het lopen van risico's door het werken met (kleine) kinderen. Het houden van afstand (min 1,5 m) is zeker bij kleine kinderen niet mogelijk. Daarom is het belangrijk dat als het besluit wordt genomen dat scholen en kinderopvang weer open kunnen, er helder gecommuniceerd wordt over de risico's die personeel eventueel loopt en welke maatregelen al dan niet nodig zijn. Anders bestaat het risico dat personeel in de kinderopvang niet durft te gaan werken en is er mogelijk onvoldoende personeel voor het bieden van noodopvang. Mits aan de randvoorwaarden is voldaan staat de indicator op Groen Als aan één of meerdere van de bovengenoemde randvoorwaarden niet wordt voldaan, staat de indicator op Geel

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

Maatregelen	Aantal	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
De schuldhulpverlening.	Verzoeken tot toelating WSNP: 334 (Jan '20) 275 (Feb '20) 201 (Maart '20)		Toelating WSNP: daling van de instroom in maart 2020 t.o.v. februari 2020 en een meer dan halvering t.o.v. maart 2019. instroom stagneert, omdat de rechtbanken alleen urgente gevallen behandelen. Wanneer dit wordt opgeheven is de verwachting dat het aantal gaat stijgen. Update enquête NVVK: 16% van de gemeenten/instellingen schuldhulpverlening heeft een stijging van het aantal meldingen schuldhulp, 44% een daling. Cijfers lastig te interpreteren. Komt mogelijk door wegvallen fysiek contact loketten maar ook effect van noodmaatregelen (NOW/TOZO).
Aanvragen voor ondersteuning uit het calamiteitenfonds Voedselbank Nederland	5 aanvragen – 4 toekenningen (9 april) 7 aanvragen (16 april)	Subsidieverstrekking van € 4 mil calamiteitenfonds	<u>Nederlands Dagblad</u> : Voorzitter Voedselbank NL voorspelt dat de voedselbanken door de coronacrisis extra klanten krijgen, „ Bij het huidige aantal van 151.000 klanten, komt dat neer op tienduizenden extra bezoekers.
BMKB-C	9.150 aanvragen waarvan 334 gehonoreerd	34 miljoen euro gehonoreerd	Cijfers NvB, maar die lopen nog wat achter. Gemiddeld aanvraagbedrag: EUR 175.000,-
Qredits	5060 aanvragen tot uitstel van betaling (14 april)	87% van de subsidie van € 4 miljoen is gebruikt	De meeste uitstelverzoeken zijn in de zorg, detailhandel en horeca. Van de 6000 ondernemers waar budget voor is hebben 4325 ondernemers in totaal op 14 april (tot 3 april 4025 en week ervoor 3533) uitstel gevraagd.
Compensatieregeling (TOGS), totaalaantallen	110.000 (16 april)	269 miljoen euro goedgekeurd (67.250 aanvragen)	Op 13 april stond de teller al op 90.000. Uit de flitspeiling van de KvK blijkt dat ondernemers deze regeling het meest relevant vinden.

Caribische delen van het Koninkrijk per land

Maximaal controleren (incl. zorg kwetsbare personen)	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curacao	Aruba	Sint Maarten
Aantal positief geteste mensen	1	2	2	14	95 (+3)	57 (+3)
Aantal ziekenhuisopnamen	0	0	0	1	onbekend	6
Aantal patiënten op IC	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	onbekend	3	onbekend
Aantal patiënten overleden	0	0	0	1	2	9
Beschikbaarheid IC bedden voor Corona						
Beschikbaarheid zorgpersoneel						
Beschikbaarheid hulpmiddelen						
Testcapaciteit						
Continuïteit acute zorg in de regio						
Interinsulair patiëntenvoer						
Continuïteit meest vitale processen	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curacao	Aruba	St. Maarten
Openbare orde en veiligheid						
Grensoezicht / opvang migratiestromen						
Voedselvoorziening						
Transport van en naar eilanden (vracht)						
Nutsvoorzieningen (water, gas, elektra)						
Noodzakelijke overheidsprocessen						

Caribische delen van het Koninkrijk per land

Sociaal-economische kengetallen	Bonaire	Sint Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	Sint Maarten
Aantal binnenkomende toeristen - Februari - Maart - April (peildatum)				April: 0	April: 0	April: 0
Raming BBP (incl. bron)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
Raming liquiditeitspositie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
Deviezenreserve	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
Aantal faillissementen (peildatum)						
Aantal werklozen geregistreerd (peildatum)	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd	Niet geregistreerd	(nog) niet beschikbaar	(nog) niet beschikbaar	(nog) niet beschikbaar
Aantal aanvragen onderstand corona-gerelateerd	8 totaal BES (nieuwe aanvragen week 15)					
Instroom vreemdelingen geregistreerd		n.v.t.	n.v.t.			n.v.t.
Aantal kinderopvang cruciale beroepen	47	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal personen met loondervingsuitkering	716	61	22	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal aanvragen noodloket ondernemers	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal uitstel van belastingbetaling	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal aanvragen BMKB en GO-regeling	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Aantal aanvragen Qredits	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	Volgt z.s.m.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Caribische delen van het Koninkrijk per land

Bijstandsverzoeken	Bonaire	Sint Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	St. Maarten
Aantal ontvangen	5	6	6	7	6	8
Aantal afgedaan	2	4	3	7	6	6
Aantal toegekend	2	3	2	6	5	5

Maatschappelijke effecten	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	St. Maarten
Draagvlak voor aanpak/maatregelen						
Opvolging: Houden mensen zich aan de maatregelen?						
Handhaafbaarheid						
Signalen van maatschappelijke onrust/openbare-ordeproblemen						
Impact van maatregelen op de samenleving						

N.B.: de Landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten zijn primair zelf verantwoordelijk voor de te nemen (mitigerende) maatregelen in het kader van COVID-19.

Maatschappelijk effect

Maatschappelijke ontwikkelingen	Huidig
Draagvlak voor maatregelen in de samenleving	• Maatschappelijke onrust over toenemende ongelijkheid, onder andere rond beschermingsmiddelen, financiële steun, werkloosheid • Verschuivende visie over het gebruik van mondkapjes zichtbaar onder meer naar aanleiding van het TK-debat. • Risico van maatschappelijk onrust door toenemende ongelijkheid onder burgers en bedrijven ten aanzien van werkloosheid, financiële steun, veilige openbare omgeving (mondkapjes) en werkomgeving (beschermingsmiddelen, testen), gebrek onderwijs aan kwetsbare scholieren, sterfgevallen verzorgingstehuizen. • Deze onrust wordt verder gevoeld indien sommige personen, beroepsgroepen, sectoren, landen of grotere bedrijven meer steun ontvangen dan anderen. Komende besluitvorming over de maatregelen kan de ongelijkheid verder voeden. • Berichtgeving over maatregelen in het buitenland (mondkapjes, verlichte maatregelenregimes in andere landen) en het maatschappelijke debat over beschermingsmiddelen (o.a. in TK) tasten de geloofwaardigheid mogelijk aan. Drie procent antistoffen bij bloeddonoren en onzekerheden over immuniteit na "milde" verschijnselen zorgen mogelijk voor extra druk op de geloofwaardigheid.
Opvolging: Houden mensen zich aan de maatregelen?	• Maatregelen worden breed nageleefd. Uitzondering vormen enkele groepen (jongeren) die samenkomen, feesten organiseren of op andere wijze de maatregelen bewust niet naleven. De langere duur, de positieve berichten over de effecten, de komende vakanties en komende ramadan kan de bereidheid tot naleving ondermijnen. • Aandacht voor uitlaatklep groepen (o.a. jongeren) in relatie tot grote druk op naleven maatregelen. Uithoudingsvermogen om maatregelen op te volgen wordt door het mooie weer en de onbekende termijn van de maatregelen op de proef gesteld. De komende ramadan (24/4 e.v.) werkt mogelijk extra verzwarend.
Handhaafbaarheid	• Aandacht voor groepen (jongeren) die maatregelen niet naleven • Door de langere duur van maatregelen kan, bij afname bereidheid tot opvolging, meer druk komen op handhaving.
Signalen van maatschappelijke onrust/OOV-problemen	• Uit onderzoek van de AOB blijkt dat leraren zich grote zorgen maken over de veiligheid en gezondheid als de scholen weer open gaan. • Aanhoudend tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in frontline-beroepen leidt tot steeds meer kritiek. • Toename van meldingen huiselijk geweld. • Opportunisten en complotteners zijn eerder geneigd om wantrouwen om te zetten in activiteiten: brandstichting zendmasten in VK en NL. • De discussie over invoering van 'corona-apps' duurt – gevoeld door politieke en maatschappelijk zorgen – voort.
Impact van maatregelen op de samenleving	• Groeiend onbehagen over "nieuwe normaal" door negatieve economische en maatschappelijke context • Het besef van de nieuwe realiteit en de perceptie van de negatieve context wordt verder beïnvloed door speculaties over "grote dilemma's" rondom "verdeling van schaarse ruimte" en speculaties over de besluitvorming van volgende week over de maatregelen. • De grote negatieve economische gevolgen (krimpt Rotterdamse haven 20%, 42% stijging aanvragen WW-uitkeringen; horeca en catering (+224%), bij uitzendbedrijven (+143%), in de cultuursector (+94%) en onder jongeren van 15-25 jaar (+185%), mogelijke economisch krimp 7,5%) en de lange duur van de maatregelen voeden een negatief beeld over het langetermijnperspectief en de grote impact op economie en maatschappij. • Sterk oplopende achterstanden in thuiszorg en in reguliere zorg en zorgmijding leidend tot maandenlange zorgstuwmeren en additionele sterfgevallen (schaduwcrisis).
Sociale-psychologische impact	• De groep Nederlanders die persoonlijk geraakt wordt door COVID-19 neemt toe. • Frontliniërs kunnen te maken krijgen met overbelasting en traumatische ervaringen, wat kan leiden tot burn-outs en Post-Traumatische Stress Stoornissen (PTSS). • Zorgen om eenzaamheid onder kwetsbare personen.
Hoe wordt totaalpakket maatregelen ervaren en waar zitten knelpunten?	• Steun voor uitbreiding testen en testcapaciteit. Toename in de vraag om getest te worden loopt vooruit op de mogelijkheden. • Economische steunmaatregelen nemen in belang toe (wie krijgt wel steun, wie niet, hoe lang, hoe veel). • Toename van gevoelens van ongelijkheid/onrechtvaardigheid bij met name economische steunmaatregelen. Opkomende belangengroepen kunnen leiden tot scheuren in collectieve steun. Daarnaast kan draagvlak afnemen als Nederland (wel) steun geeft aan andere landen, Schiphol, of grotere bedrijven zoals KLM, en minder aan het MKB. • Versoepelen van maatregelen in Europese landen deze week kan druk zetten op discussie over de duur en omvang van Nederlandse maatregelen. • (Internationale) wetenschappelijke discussie over COVID-19 zal voortduren, binnenlandse en buitenlandse kritiek op het gevoerde crisisbeleid zal niet verdwijnen.
Signalen van neveneffecten van de maatregelen	• Aanhoudende angst dat verdringing in de gezondheidszorg zal leiden tot sterfgevallen die niet veroorzaakt zijn door Covid-19. • Volgens OV-NL lijkt het aantal zwartrijders in bussen en trams te zijn toegenomen, dit komt mogelijk doordat er minder sociale controle is.

Maatschappelijk effect (vervolg)

Internationaal	Was	Huidig	Toelichting aandachtspunten
Rode draad van besluiten van landen/internationale instanties Impact van maatregelen en adviezen Nederland op andere landen	Negatieve beeldvorming in buurlanden (m.n. België) over afwijkende (minder streng ervaren) aanpak in Nederland Zeker stellen repatriëring, medisch transport en goederenvervoer bij maatregelen vliegverkeer. Maatregelen inperking vliegbewegingen worden door VS en andere landen ervaren als 'singling out'. Zorgen over toerisme uit buurlanden. Communicatie over derde landen heeft negatieve fallout (Chinese mondkapjes)	Bij bepalen duur van maatregelen NL rekening houden met situatie buurlanden. Negatief beeld is hardnekkig. Wordt onder meer in projectgroepen grensoverschrijdende samenwerking geadresseerd o.l.v. BZK en BZ en d.m.v. politieke contacten. In afwegingskader vliegverboden wordt dit geborgd en is aandacht voor actief vooraf informeren landen waarvoor vliegverboden gelden. Kamerbrief maatregelen vliegverkeer 9/4 zoekt aansluiting met Europees vliegverbod (tot 15/5). Communicatie ingezet om toerisme naar NL te voorkomen. In nauw overleg met buurlanden. Ministeries stemmen communicatie over derde landen met BZ af.	Maatregelen in meeste EU-landen gelijkgetrokken; bijvoorbeeld door sluiting scholen (22 LS), sluiting van openbare gelegenheden, zoals restaurants/café's (23 LS) en inperking bewegingsvrijheid. Beeldvorming internationaal: NL heeft zich geïnteresseerd aan het helpen van andere LS, inclusief bereidheid extra geld ter beschikking te stellen om directe effecten pandemie het hoofd te bieden: Europees steunpakket 9/4
Impact van maatregelen en adviezen andere landen op Nederland	Sluiting grenzen en vliegverboden in veel landen bemoeilijken terugkeer gestrande NL reizigers. Nauw overleg met BEL en DUI over grensoverschrijdende kwesties en grensproblematiek.	Convenant Bijzondere Bijstand Buitenland overeengekomen en in uitvoering. 25.000 personen ingeschreven. 22 repatriëringsvluchten uitgevoerd met ongeveer 4600 NL'ers en 1050 EU-burgers aan boord. Nog enkele vluchten in planning. Postennetwerk actief betrokken bij mogelijk maken repatriëring.	
Benodigde internationale inzet en steun	Noodzaak van levering van medische apparatuur en hulpmiddelen Het aantal steunverzoeken van 3e landen aan NL v.w.b. de levering van medische goederen neemt gestaag toe.	Postennetwerk wordt ingezet bij faciliteren internationale aankopen. Steunverzoeken op haalbaarheid qua goederen, gebruik/inzet in NL en politieke opportuniteit worden beoordeeld. Taskgroep NCTV, VWS, BZ, MinDef, LOCC, ICJ werd opgezet.	
Geopolitieke ontwikkelingen die van invloed zijn	Europese samenwerking aanpak Corona Crisis relevant voor Economische pijler in NL (discussies vijfhoek). Impact COVID crisis op Internationale Handel.	BZ coördineert voorbereiding dossiers Europese vergaderingen en levert input voor project Fin/Ec maatregelen. Ontwikkelingen Internationale Handel worden gemonitord door BZ en dienen als input voor project Fin/Ec maatregelen.	

Maatschappelijk effect (vervolg)

Communicatie en media		Toelichting aandachtspunten
Draagvlak voor narratief	• Uit flitspeiling komt naar voren dat er veel begrip is voor de maatregelen van de overheid. Ook is er vertrouwen in de informatievoorziening vanuit de overheid.	
Mediabeeld: welk frame is prominent? Welke gamechangers?	• Focus van de media ligt, vooral op de discussie rondom het gebruik van mondkapjes, de (schrijnende) situaties in zorg- en verpleeghuizen, en het onderzoek waaruit blijkt dat groepsimmunitet nog ver weg is waardoor het belang van het snel vinden van een vaccin toeneemt. • Verder veel aandacht voor de toekomstige anderhalvemetersamenleving en -economie en welke impact dat heeft voor met name scholen, het ov, het bedrijfsleven (zoals horeca) en de culturele sector.	
Signalen van desinformatie	• Aandacht voor Russische desinformatie rondom COVID-19 groeit. Daarnaast bestaan er zorgen over Chinese schenkingen en hulp aan EU-landen die als PR-stunt gezien kunnen worden.	